

11 mei 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester van het Bisdom Roermond.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 15 juli 2015, nadat de klacht per email was ingediend op 5 maart 2015.

Op 8 september 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], vicaris-generaal van het Bisdom Roermond.

Op 17 maart 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. N.D. Geraads.

Namens het Bisdom zijn verschenen [naam], vicaris-generaal van het Bisdom Roermond en de heer mr. [naam], hoofd juridische zaken van het Bisdom.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager komt uit een katholiek gezin en was van zijn zevende tot zijn achttiende misdienaar. Aangeklaagde was kapelaan van de [parochie] in [plaats]. Hij was zeer betrokken bij de jeugd. Ook had aangeklaagde een goede band met de ouders van klager en kwam regelmatig bij hen over de vloer. Zo kwam aangeklaagde wekelijks in het ouderlijk huis van klager televisie kijken.

Naast het zijn van misdienaar, was klager lid van de zwemvereniging. Op een warme zomerdag nodigde aangeklaagde klager uit om bij hem thuis te komen. Aangeklaagde wilde klager in zijn zwembroek fotograferen. Klager was toen 10 à 11 jaar oud. Opvallend was dat aangeklaagde zijn huishoudster die middag vrij had gegeven. Klager was dus alleen met aangeklaagde. Eerst waren ze samen in de tuin waar aangeklaagde foto's maakte van klager in

zijn zwembroek. Na verloop van tijd pakte aangeklaagde de tuinslang en spoot klager nat. Vervolgens zei aangeklaagde tegen klager dat hij zijn natte zwembroek uit moest doen, maar klager weigerde. Aangeklaagde bleef echter aandringen en zei dat klager anders ziek zou worden. In de keuken deed klager toch zijn zwembroek uit. Aangeklaagde vroeg klager om bij hem op schoot te komen zitten. Terwijl klager bij aangeklaagde op schoot zat betastte hij het naakte lichaam van klager, waaronder zijn geslachtsdelen. In de beleving van klager duurde dit heel lang. Het enige wat klager op dat moment wilde was wegkomen en zich aankleden. Klager probeerde zich dan ook aan aangeklaagde te ontworstelen, maar dat lukte niet. Op enig moment ging aangeklaagde naar het toilet. Hij kwam terug met een rood hoofd. Klager vroeg aan aangeklaagde waarom hij zo'n rood hoofd had, waarop aangeklaagde zei dat het erg warm was in de keuken. Met de wetenschap van nu concludeert klager dat aangeklaagde zichzelf op het toilet heeft bevredigd. Buiten de foto's van klager in zijn zwembroek, maakte aangeklaagde die dag ook naaktfoto's van klager.

Klager kreeg wederom een uitnodiging van aangeklaagde om langs te komen, zodat aangeklaagde foto's kon maken. Klager nam zijn jongere broertje mee om zo te voorkomen dat hetzelfde zou gebeuren als de eerste keer dat klager bij aangeklaagde was. Bij deze gelegenheid heeft aangeklaagde foto's gemaakt van klager en zijn broertje. Klager noch zijn broertje werden door aangeklaagde betast.

Hierna zijn er nog een paar gelegenheden geweest waarbij klager bij aangeklaagde is geweest en er foto's zijn gemaakt. Klager leidt dit af uit de dia's van de foto's die hij heeft gevonden. Aangeklaagde gaf de dia's van de foto's die hij maakte van klager –met uitzondering van de naaktfoto's– aan de ouders van klager. Op de foto's is klager namelijk in drie verschillende zwembroeken te zien. Een herinnering aan deze andere momenten heeft klager niet. Hij denkt dat hij dit verdrongen heeft.

2.2. Het misbruik door aangeklaagde heeft een behoorlijke impact gehad op het verdere leven van klager. Als kind vertrouwde klager volwassenen. Door hetgeen aangeklaagde had gedaan was dit vertrouwen weg. Ook werd klager introvert en dromerig, terwijl hij als kind juist joviaal was. Klager schaamde zich erg voor wat er gebeurd was en heeft er daarom nooit met zijn ouders over durven praten. Klager was ervan overtuigd dat zij hem niet zouden geloven.

De schoolresultaten van klager gingen achteruit, omdat klager zich niet kon concentreren. Dit heeft er uiteindelijk in geresulteerd dat klager 'slechts' de MAVO heeft afgerond, terwijl hij volgens tests de mogelijkheid had het VWO te doorlopen. In zijn loopbaan heeft klager ervaren dat hij niet assertief genoeg was, overdreven beleefd was en nooit 'nee' durfde te zeggen. Dit heeft meerdere malen geleid tot beëindiging van zijn arbeidsoverkomsten. Mensen liepen over klager heen.

In relaties met vrouwen heeft klager ook de gevolgen van het seksueel misbruik ervaren. Klager krijgt vaak te horen dat hij te lief is en iedereen wil 'pleasen'. Het huwelijk van klager is geëindigd. Relaties na die tijd hebben evenmin stand gehouden.

Een aantal maanden geleden heeft klager aan zijn moeder verteld wat aangeklaagde hem destijds aan heeft gedaan.

2.3. Klager wenst excuses te ontvangen voor hetgeen aangeklaagde hem heeft aangedaan. Ook hoopt klager een financiële compensatie te krijgen.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De vicaris-generaal heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Hieruit zijn geen gegevens naar boven gekomen die een aanwijzing vormen dat aangeklaagde een pleger van seksueel misbruik zou zijn. Hij concludeert dan ook dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Ter zitting heeft de vicaris-generaal gezegd dat het verhaal van klager authentiek overkomt. Ook heeft hij zijn excuses aangeboden.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 41 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. In ieder geval twee keer heeft aangeklaagde het blote lichaam van klager betast en naaktfoto's van klager gemaakt.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de schriftelijke verklaring van mevrouw [naam], waarin staat dat zij in 2007 van klager heeft gehoord dat hij door de pastoor werd betast, nadat de pastoor foto's –zowel met als zonder kleren– van klager had gemaakt. In dit verband verwijst de Klachtencommissie ook naar de schriftelijke verklaring van mevrouw [naam]. Tenslotte heeft de Klachtencommissie de dia's van de foto's die aangeklaagde van klager heeft gemaakt mee laten wegen in haar oordeel. Ter zitting heeft klager deze dia's aan de Klachtencommissie getoond. Hierop is klager te zien in zijn zwembroek. Ook zijn er dia's waar klager samen met zijn broertje op staat. Tijdens de fotosessie met het broertje van klager, heeft aangeklaagde niet aan klager gezeten. Uit dit gegeven, in combinatie met de verklaring van klager dat er tijdens de fotosessie waar het broertje van klager bij was niets is gebeurd, leidt de Klachtencommissie af dat klager in ieder geval éénmaal door aangeklaagde is betast.

Een en ander in onderlinge samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is

geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 10 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Roermond de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 11 mei 2016 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. L. Erfemeijer en mr. F.A.A. Duynstee, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure heeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.